

Opgave 2

Een overtuigend model

In een land dat te maken heeft met een neergaande conjunctuur, wil de overheid de economie stimuleren. De regering stelt voor een beleid van loonmatiging te voeren dat moet leiden tot vergroting van de export.

- 2p 5 Leg uit hoe loonmatiging kan leiden tot vergroting van de export.

Overheid en vakbonden discussiëren over het te voeren beleid. Binnen de vakbonden zijn er voorstanders en tegenstanders van het voorgestelde beleid. De vakbonden kijken naar de gevolgen voor de werkgelegenheid en voor de inkomensontwikkeling. Met behulp van onderstaand model verkent een onderzoeksbureau de mogelijke resultaten van dit beleid.

Uitgangssituatie:

$$(1) \quad C_l = 0,8(Y_l - B_l) + 60$$

$$(2) \quad B_l = 0,3Y_l$$

$$(3) \quad C_n = 0,6(Y_n - B_n) + 30$$

$$(4) \quad B_n = 0,3Y_n$$

$$(5) \quad C = C_l + C_n$$

$$(6) \quad Y = Y_l + Y_n$$

$$(7) \quad Y_l = 0,75Y$$

$$(8) \quad I = 60$$

$$(9) \quad O = 140$$

$$(10) \quad E = 160$$

$$(11) \quad M = 0,425Y$$

$$(12) \quad EV = C + I + O + E - M$$

$$(13) \quad EV = W$$

$$(14) \quad Y = W$$

$$(15) \quad Av = \frac{Y}{50}$$

$$(16) \quad Aa = 11,5$$

C_l = consumptie werknemers

Y_l = looninkomen

B_l = belasting op looninkomen

C_n = consumptie overige inkomenstrekkers

B_n = belasting op overig inkomen

C = totale consumptie

Y_n = overig inkomen

Y = nationaal inkomen

I = particuliere investeringen

O = overheidsbestedingen

E = export goederen en diensten

M = import goederen en diensten

EV = effectieve vraag

W = nationaal product

Av = werkgelegenheid (miljoen arbeidsjaren)

Aa = beroepsbevolking (miljoen arbeidsjaren)

Alle grootheden luiden in miljarden geldeenheden, tenzij anders is aangegeven. In de uitgangssituatie bedraagt het evenwichtsinkomen 500.

Het onderzoeksbureau verwerkt de beleidsvoorstellen van de overheid in een aangepaste versie van de vergelijkingen (7) en (10). De loonmatiging wordt vertaald naar een lagere loonquote en de autonome export wordt verhoogd:

$$(7') \quad Y_l = 0,7Y$$

$$(10') \quad E = 176$$

- 2p 6 Toon aan dat het evenwichtsinkomen na aanpassing van de vergelijkingen (7) en (10) afgerond 514 bedraagt.

Eindexamen economie 1-2 vwo 2007-II

- 2p **7** Leg uit dat de lagere loonquote in het aangepaste model leidt tot een lagere multiplier van de autonome bestedingen dan in de uitgangssituatie.

Na afweging van de argumenten voor en tegen gaan de vakbonden, als belangenbehartigers van de werknemers, uiteindelijk akkoord met het voorgestelde beleid.

- 2p **8** Beschrijf de afweging die de vakbonden blijkbaar maken.